

Глинська Н. В.,
доктор юридичних наук,
старший науковий співробітник,
провідний науковий співробітник відділу
дослідження проблем кримінального процесу,
криміналістики та судоустрою Науково-дослідного
інституту вивчення проблем злочинності
імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України

СТАНДАРТ НЕУПЕРЕДЖЕНОСТІ СТОРОНИ ОБВИНУВАЧЕННЯ В РОЗУМІННІ Ч. 2 СТ. 9 КПК УКРАЇНИ: ЗНАЧЕННЯ ТА КРИТЕРІЇ

У статті розглянуто нормативний та сутнісний зміст стандарту неупередженості дослідження обставин кримінального провадження слідчим, прокурором. Автором акцентовано увагу на значенні об'єктивного підходу сторони обвинувачення при реалізації своїх повноважень на досудовому розслідуванні та критеріях стандарту неупередженості в царині кримінального провадження.

Ключові слова: стандарт, неупередженість, критерії неупередженості, об'єктивність сторони обвинувачення.

В статье рассмотрены нормативное и сущностное содержание стандарта непредвзятости исследования обстоятельств уголовного производства следователем, прокурором. Автором акцентировано внимание на значении объективного подхода стороны обвинения при реализации своих полномочий на досудебном расследовании и критериях стандарта непредвзятости в области уголовного судопроизводства.

Ключевые слова: стандарт, непредвзятость, критерии непредвзятости, объективность стороны обвинения.

Чільне місце в нормативній регламентації кримінальної процесуальної діяльності займає стандарт неупередженості при реалізації владних повноважень офіційними суб'єктами, що здійснюють кримінальне провадження. Причому діюче кримінальне процесуальне законодавство надає величезного значення вимозі неупередженості не тільки щодо судді, а й щодо сторони обвинувачення – слідчого та прокурора.

Так, однією з складових засади законності є обов'язок прокурора та інших

учасників кримінального провадження з боку обвинувачення всебічно, повно і неупереджено дослідити обставини провадження, виявити як ті обставини, що викривають, так і ті, що виправдовують підозрюваного, обвинуваченого, а також обставини, що пом'якшують чи обтяжують його покарання, надати їм належну правову оцінку та забезпечити прийняття законних і неупереджених процесуальних рішень. Об'єктивність і неупередженість прокурора або слідчого є не менш важливим для досягнення завдань кримінального провадження,

аніж судді, оскільки вони згідно зі ст.ст. 36 та 40 КПК наділені значним обсягом повноважень, що можуть суттєво обмежувати чи звужувати права і свободи особи. Вимога здійснення неупередженого досудового розслідування означає, що органи досудового розслідування зобов'язані об'єктивно, неупереджено, без необґрунтованої підозри та обвинувального ухилу встановити за допомогою доказів, зібраних у встановленій процесуальній формі, всі обставини кримінального правопорушення та осіб, які його вчинили.

Неупередженість (об'єктивність) дослідження обставин провадження слідчим, прокурором передбачає вчинення ними процесуальних дій, ухвалення процесуальних рішень лише з підстав, встановлених КПК, та на основі зібраних фактичних даних, без обвинувального ухилу та особистої зацікавленості у вирішенні справи. В разі отримання під час проведення слідчої (розшукової) дії доказів, які можуть вказати на невинуватість особи у вчиненні кримінального правопорушення, слідчий, прокурор зобов'язані провести відповідну слідчу дію в повному обсязі й складені при цьому процесуальні документи долучити до матеріалів справи та надати їх судові у випадку звернення до нього з обвинувальним актом, клопотанням про звільнення особи від кримінальної відповідальності або клопотанням про застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру. У випадках, коли перелічені учасники провадження безпосередньо чи опосередковано зацікавлені у вирішенні справи, вони мають бути усунені від провадження шляхом самовідводу або відводу (ст. 77 КПК).

Значення об'єктивності чи неупередженості слідчого та прокурора щодо дослідження всіх обставин провадження варто оцінювати крізь призму гарантування реалізації завдань кримінального провадження, зокрема, щодо забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду з тим,

щоб кожний, хто вчинив кримінальне правопорушення, був притягнутий до відповідальності відповідно до своєї вини, жоден невинуватий не був обвинувачений або засуджений, жодна особа не була піддана необґрунтованому процесуальному примусу і щоб до кожного учасника кримінального провадження було застосовано належну правову процедуру (ст. 2 КПК). Розв'язання цього завдання сприяє, з одного боку, реалізації принципу невідворотності відповідальності за правопорушення, а, з іншого, – недопущенню обвинувачення або засудження жодного невинуватого.

Здійснення об'єктивного розслідування прокурором є одним із основоположних міжнародних стандартів. Так, відповідно до Керівних принципів ООН щодо ролі обвинувачів, прийнятих восьмим Конгресом ООН із запобігання злочинності і поведіння з правопорушниками (Гавана, Куба, 27 серпня – 7 вересня 1990 р.), обвинувачі відповідно до закону виконують свої обов'язки справедливо, послідовно та швидко, поважають і захищають людську гідність й захищають права людини, сприяючи тим самим забезпеченню належного процесу і безперебійного функціонування системи кримінального правосуддя. При виконанні своїх обов'язків обвинувачі виконують свої функції неупереджено та уникають будь-якої дискримінації на основі політичних переконань, соціального походження, раси, культури, статі або будь-якої іншої дискримінації; захищають державні інтереси, діють об'єктивно, належним чином враховують становище підозрюваного та жертви і звертають увагу на всі обставини, що мають відношення до справи, незалежно від того, вигідні чи не вигідні вони для підозрюваного (п.п. 12, 13). Необ'єктивність, упереджене і дискримінаційне ставлення прокурора до учасників кримінального провадження і поєднання в одній особі різних процесуальних функцій є підставою для відводу (самовідводу) прокурора.

Отже, неупередженість прокурора є необхідною умовою успішного виконання своїх конституційних функцій (ст. 121 Конституції України) та виконання своїх повноважень на досудовому розслідуванні й в судовому провадженні (ст. 36 КПК) для здійснення завдань кримінального провадження (ст. 2 КПК) та забезпечення законності (ст. 9 КПК).

Значення неупередженого досудового розслідування варто оцінювати в контексті забезпечення реалізації права на справедливий розгляд (ст. 6 Європейської конвенції з прав людини (далі – ЄКПЛ)). Адже хоча буквально в ст. 6 ЄКПЛ мова йде про справедливість судового провадження, до орбіти оцінки в контексті дотримання цієї статті в перебігу конкретних проваджень належить і досудове розслідування як невід’ємний етап кримінального процесу.

Положення про те, що справедливість під час провадження необхідно оцінювати, беручи до уваги весь процес у цілому, є однією з усталених правових позицій ЄСПЛ, яку цей судовий орган висловлював в низці своїх рішень. Зокрема, стосовно дотримання п.п. «а» п. 3 ст. 6 ЄКПЛ ЄСПЛ зазначив, що у кримінальній справі надання повної, детальної інформації щодо пред’явленого особі обвинувачення та, відповідно, про правову кваліфікацію, яку суд може дати відповідним фактам, є важливою передумовою забезпечення справедливого судового розгляду (рішення у справі «Dallos v. Hungary» від 01.03.2001 № 29082/95, п. 47).

Крім того, ЄСПЛ нагадав, що положення п.п. «а» п. 3 ст. 6 ЄКПЛ необхідно аналізувати у світлі більш загальної норми про право на справедливий судовий розгляд, гарантоване п. 1 цієї статті. У кримінальній справі надання повної, детальної інформації щодо пред’явленого особі обвинувачення та, відповідно, про правову кваліфікацію, яку суд може дати відповідним фактам, є важливою передумовою забезпечення справедливого судового розгляду (рішення

у справі «Pelissier and Sassi v. France» від 25.03.1999 № 25444/94, п. 52; рішення у справі «Mattoccia v. Itali» від 25.07.2000 № 23969/94, п. 58).

Отже, об’єктивне (за термінологією чинного КПК – «неупереджене») розслідування є однією з необхідних умов здійснення справедливого судового розгляду в тому розумінні, яке цьому поняттю надає ЄКПЛ та практика її застосування.

З урахуванням оціночного характеру категорії неупередженості в КПК не надається вичерпного переліку її критеріїв. Так, зокрема, ст. 77 КПК визначає невиключний перелік обставин, існування яких може свідчити про особисту зацікавленість (пряму чи опосередковану) у справі прокурора та слідчого. У частині 1 ст. 77 КПК визначено обставини, які є безумовною підставою для констатації упередженості слідчого, прокурора та для їх відводу: якщо слідчий, прокурор є заявником, потерпілим, цивільним позивачем, цивільним відповідачем, членом сім’ї або близьким родичем сторони, заявника, потерпілого, цивільного позивача або цивільного відповідача; брав участь у цьому ж провадженні як слідчий суддя, суддя, захисник або представник, свідок, експерт, спеціаліст, перекладач; особисто, його близькі родичі чи члени його сім’ї заінтересовані в результатах кримінального провадження.

До оціночної підстави необ’єктивності (упередженості) слідчого, прокурора закон відносить й інші обставини, які викликають обґрунтовані сумніви щодо неупередженості слідчого, прокурора. Аналіз правозастосовної практики, зокрема обґрунтування процесуальних рішень слідчих суддів про відвід слідчого та прокурора, свідчить, що такими обставинами можуть бути незаконні дії сторони обвинувачення під час досудового розслідування, ігнорування нею вимог сторони захисту, створення перешкод для реалізації прав захисту, численні порушення вимог закону щодо необхідності у триденний строк

розглянути клопотання сторони захисту в порядку ст. 220 КПК та прийняти одне з процесуальних рішень у передбаченій законом формі тощо. Такий діяльний підхід до констатації слідчими суддями та судом упередженості органів досудового розслідування є цілком правильним, оскільки відповідає критеріям оцінки аналогічного дискреційного поняття «розумності строків» кримінального провадження. Адже критерієм для визначення «розумності строків» серед інших є спосіб здійснення слідчим, прокурором своїх повноважень.

З огляду на оціночний характер критеріїв стандарту, що розглядається, видається доцільним надати оцінку лише деяким, найбільш розповсюдженим на практиці фактам поведінки сторони обвинувачення, що отримують негативну оцінку з боку сторони захисту та розцінюються нею як прояви упередженості слідчого, прокурора. До таких, зокрема, належать факти неодноразового здійснення стороною обвинувачення низки процесуальних дій чи прийняття процесуальних рішень, як-то: звернення з одних і тих же підстав до суду з клопотаннями про відсторонення підозрюваного від посади і про обрання запобіжного заходу; ігнорування заяв фізичних і/чи юридичних осіб про визнання потерпілими у кримінальному провадженні; ігнорування клопотань сторони захисту про повернення тимчасово вилученого майна, на яке слідчим суддею не накладено арешт, і документів; відмови у клопотанні про допити свідків, підозрюваного) в стадії досудового розслідування.

Звернення з одних і тих же підстав до суду з клопотаннями про відсторонення підозрюваного від посади і про обрання запобіжного заходу.

Відсторонення від посади як захід забезпечення кримінального провадження здійснюється:

1) з метою:

- припинення кримінального правопорушення;
- припинення або запобігання про-

типравній поведінці підозрюваного/обвинуваченого, який, перебуваючи на посаді, може знищити чи підробити речі і документи, які мають значення для досудового розслідування, незаконними засобами впливати на свідків та інших учасників кримінального провадження (наприклад, притягнути до дисциплінарної відповідальності свідка, який є підлеглим обвинуваченого/підозрюваного) або протиправно перешкоджати кримінальному провадженню іншим чином.

При цьому доведення необхідності застосування цього засобу забезпечення перед слідчим суддею, судом, іншою уповноваженою особою покладено на прокурора, слідчого;

2) лише щодо особи, яка:

– підозрюється або обвинувачується у вчиненні злочину середньої тяжкості, тяжкого чи особливо тяжкого злочину. Незалежно від тяжкості злочину, відсторонення від посади може бути здійснено щодо особи, яка є службовою особою правоохоронного органу.

Вирішуючи питання про відсторонення від посади, слідчий суддя, суд згідно з ч. 2 ст. 157 КПК зобов'язаний враховувати такі обставини:

– правову підставу для відсторонення від посади;

– достатність доказів, які свідчать про вчинення особою кримінального правопорушення (обґрунтовану підозру);

– наслідки відсторонення від посади для інших осіб. При цьому слідчий суддя, суд має враховувати як «позитивні» наслідки застосування цього заходу забезпечення кримінального провадження (зокрема, унеможливлення впливу на свідків та інших учасників кримінального провадження), так і негативні (зупинка підприємства, простій, не виплата заробітної плати тощо).

За результатами розгляду клопотання слідчий суддя, суд приймає одне з таких рішень:

– повертає клопотання прокурору, якщо його подано без додержання вимог ст. 155 КПК, зокрема не дотримано

приписів закону щодо суб'єкта звернення, змісту клопотання, додатків до нього;

– відмовляє у задоволенні клопотання про відсторонення від посади, якщо слідчий, прокурор не доведе наявність достатніх підстав вважати, що такий захід є необхідним;

– постановляє ухвалу про відсторонення від посади.

На практиці підставами відмови у задоволенні клопотання про відсторонення від посади є, здебільшого, недостатність підстав для відсторонення підозрюваної особи від займаної посади, а також недоведеність існування обґрунтованої підозри у вчиненні злочину такого ступеня тяжкості, за умови вчинення якого може бути здійснено відсторонення від посади, а також недоведеність того, що потреби досудового розслідування виправдовують такий ступінь втручання у права і свободи особи, про який ідеться в клопотанні слідчого¹.

Закон прямо не закріплює право сторони обвинувачення повторно звертатися до слідчого судді з клопотанням про відсторонення від посади після відмови слідчого судді у його задоволенні. Водночас з урахуванням мети та підстав цього заходу забезпечення кримінального провадження таке звернення видається можливим лише за умови: 1) «зміцнення» підозри особи у вчиненні кримінального правопорушення (в разі, якщо мотивом відмови слідчим суддею у задоволенні клопотання про відсторонення від посади була недоведеність існування обґрунтованої підозри у вчиненні злочину такого ступеня тяжкості, за умови вчинення якого може бути здійснено відсторонення від посади); 2) отримання нових фактичних даних, що підтверджують наявність ризиків, перелічених в п. 6 ч. 2 ст. 155 КПК (в разі, якщо мотивом відмови слідчим суддею у задоволенні клопотання про відсторонення від

посади була недоведеність підстав для відсторонення підозрюваної особи від займаної посади).

Для оцінки потреб досудового розслідування в застосуванні заходів забезпечення кримінального провадження варто також враховувати той факт, що ризики протиправної поведінки підозрюваного (який, перебуваючи на посаді, може знищити чи підробити речі і документи, які мають значення для досудового розслідування, незаконними засобами впливати на свідків та інших учасників кримінального провадження або протиправно перешкоджати кримінальному провадженню іншим чином) значно знижуються з мірою просування досудового розслідування, проведення відповідних слідчих та інших процесуальних дій слідчим і прокурором та відповідно до загальноправового принципу пропорційності вже не є достатніми для обґрунтування необхідності застосування відповідних обмежень прав і свобод особи, підозрюваної у вчиненні злочину. Відповідно випадки повторного звернення сторони обвинувачення до слідчого судді з клопотанням про відсторонення від посади після відмови слідчого судді у його задоволенні за інших умов варто визнавати такими, що не переслідують законну мету та, відповідно, можуть свідчити про упередженість слідчого, прокурора щодо дослідження обставин кримінального провадження у бік явно обвинувального ухилу (незалежно від якості доказової бази, наявної під час конкретного етапу досудового розслідування).

Цілком аналогічною має бути оцінка повторних випадків звернення сторони обвинувачення до слідчого судді з клопотаннями про обрання запобіжного заходу за аналогічних підстав в разі попередньої відмови слідчим суддею у задоволенні однойменного клопотання. Так, звертаючись до слідчого судді з клопотанням про обрання конкретного запобіжного заходу сторона обвинувачення повинна у своєму рішенні дове-

¹ Див.: п. 2.4 Узагальнення Вищим спеціалізованим судом України з розгляду цивільних і кримінальних справ судової практики щодо розгляду слідчим суддею клопотань про застосування заходів забезпечення кримінального провадження (витяг) 2014 р.

сти наявність двох обставин: 1) щодо обґрунтованої підозри особи у вчиненні кримінального правопорушення (кримінально-правовий елемент); 2) щодо наявності ризиків, передбачених ст. 177 КПК, і недостатність застосування більш м'яких запобіжних заходів для запобігання такому (таким) ризику (кримінальний процесуальний елемент). Причому положення ст. 194 КПК дозволяє слідчому судді чи суду залежно від «кількості» доведених обставин, перелічених у ч. 1 цієї статті, прийняти різні рішення. Так, якщо прокурор доведе наявність обґрунтованої підозри у вчиненні підозрюваним, обвинуваченим кримінального правопорушення (п. 1 ч. 1 ст. 194 КПК), але не доведе наявність достатніх підстав вважати, що існує хоча б один із ризиків, передбачених ст. 177 КПК, і недостатність застосування більш м'яких запобіжних заходів для запобігання такому (таким) ризику або ризикам (пункти 2, 3 ч. 1 ст. 194 КПК), слідчий суддя, суд має право зобов'язати підозрюваного, обвинуваченого перебувати за кожною вимогою до суду або до іншого органу державної влади, визначеного слідчим суддею, судом. Якщо сторона обвинувачення не доведе лише недостатність застосування більш м'яких запобіжних заходів для запобігання ризикам, вказаним і доведеним у клопотанні, то слідчий суддя, суд має право застосувати більш м'який запобіжний захід, ніж той, який зазначений у клопотанні, а також покласти на підозрюваного, обвинуваченого обов'язки, передбачені ч. 5 цієї статті, необхідність покладення яких встановлена з наведеного прокурором обґрунтування клопотання. У разі ж недоведення наявності всіх обставин кримінального та кримінального процесуального характеру слідчий суддя, суд зобов'язаний постановити ухвалу про відмову в застосуванні запобіжного заходу. Таким чином, повторне звернення сторони обвинувачення до слідчого судді з вимогою щодо обрання конкретного запобіжного заходу видається можливим лише за умови:

1) зміцнення підозри особи у вчиненні кримінального правопорушення та отримання нових фактичних даних, що підтверджують наявність ризиків, передбачених ст. 177 КПК (в разі, якщо мотивом відмови слідчим суддею у задоволенні клопотання про обрання запобіжного заходу була недоведеність існування обґрунтованої підозри у вчиненні злочину такого ступеня тяжкості, за умови вчинення якого може бути обраний цей запобіжний захід і недоведеність ризиків); 2) отримання нових фактичних даних, що підтверджують наявність ризиків, перелічених в ст. 177 КПК (в разі, якщо мотивом відмови слідчим суддею у задоволенні клопотання про обрання запобіжного заходу була недоведеність ризиків, передбачених ст. 177 КПК); 3) отримання нових фактичних даних, що підтверджують недостатність застосування більш м'яких запобіжних заходів для запобігання доведеним ризику (чи ризикам), перелічених у ст. 177 КПК (в разі, якщо мотивом відмови слідчим суддею у задоволенні клопотання про обрання запобіжного заходу була недоведеність слідчим, прокурором недоведеності застосування більш м'яких запобіжних заходів для запобігання доведеним ризику (чи ризикам), перелічених в ст. 177 КПК). Відповідно, випадки повторного звернення сторони обвинувачення до слідчого судді з клопотанням про обрання того ж самого запобіжного заходу після відмови слідчого судді у його задоволенні за інших умов варто визнавати такими, що не переслідують законну мету, і, відтак, можуть свідчити про упередженість слідчого прокурора щодо дослідження обставин кримінального провадження у бік явно обвинувального ухилу (незалежно від якості доказової бази, наявної під час конкретного етапу досудового розслідування).

Ігнорування заяв фізичних і/чи юридичних осіб про визнання потерпілими у кримінальному провадженні.

Відповідно до діючого кримінального процесуального законодавства особа

набуває статусу потерпілого не внаслідок процесуального рішення представника сторони обвинувачення (слідчого чи прокурора), а одразу після подання заяви до органу досудового розслідування чи прокуратури. При цьому відповідно до ч. 2 ст. 55 КПК під час досудового розслідування потерпілий має, зокрема, право на негайне прийняття і реєстрацію заяви про визнання його потерпілим та отримання від уповноваженого органу, до якого він подав заяву, документа, що підтверджує її прийняття і реєстрацію. Інформування потерпілого в установленій законом спосіб (документально) про прийняття і реєстрацію його заяви про визнання потерпілим у вже розпочатому провадженні є важливим для забезпечення ефективної реалізації прав цього учасника провадження в перебігу всього процесу. Відповідно, цьому праву корелює імперативний обов'язок уповноваженого органу чи особи сторони обвинувачення, до якого він подав заяву, письмово (документально) проінформувати потерпілого про прийняття і реєстрацію його заяви. Невиконання слідчим, прокурором цього обов'язку є проявом незаконності, що у сукупності з іншими фактами діяльності сторони обвинувачення може свідчити про упередженість слідчого, прокурора при виконанні своїх повноважень на досудовому розслідуванні.

Ігнорування клопотань сторони захисту про повернення тимчасово вилученого майна, на яке слідчим суддею не накладено арешт, і документів.

Відповідно до ч. 1 ст. 167 КПК тимчасовим вилученням майна є фактичне позбавлення підозрюваного або осіб, у володінні яких перебуває зазначене у ч. 2 цієї статті майно, можливості володіти, користуватися та розпоряджатися певним майном до вирішення питання про арешт майна або його повернення.

Кримінальний процесуальний кодекс передбачає можливість тимчасового вилучення майна у трьох випадках: 1) у затриманій особи; 2) при проведенні ог-

ляду; 3) при проведенні обшуку. Майно є тимчасово вилученим до його повернення або вирішення питання про його арешт.

Згідно з ч. 5 ст. 171 КПК клопотання про арешт тимчасово вилученого майна повинно бути подано не пізніше наступного робочого дня після вилучення майна, інакше майно повинно бути негайно повернуто особі, у якої воно вилучено.

Саме невиконання процесуального обов'язку щодо негайного повернення майна особі (незалежно від наявності заяв від такої особи) й зумовлює існування процесуального механізму щодо оскарження бездіяльності слідчого, прокурора, яка полягає у неповерненні тимчасово вилученого майна, визначеного в п. 1 ч. 1 ст. 303 КПК. Відповідно, неповернення стороною обвинувачення тимчасово вилученого майна, на яке слідчим суддею не накладено арешт, документів, є проявом незаконності та у сукупності з іншими порушеннями в змозі свідчити про упередженість слідчого, прокурора.

Відмови у клопотанні про допити свідків, підозрюваного в стадії досудового розслідування.

Відповідно до вимог ст. 220 КПК клопотання сторони захисту, потерпілого і його представника чи законного представника, представника юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, про виконання будь-яких процесуальних дій слідчий, прокурор зобов'язані розглянути в строк не більше трьох днів з моменту подання і задовольнити їх за наявності відповідних підстав. Про результати розгляду клопотання повідомляється особа, яка заявила клопотання. Про повну або часткову відмову в задоволенні клопотання виноситься вмотивована постанова, копія якої вручається особі, яка заявила клопотання, а у разі неможливості вручення з об'єктивних причин – надсилається їй. Відповідно, випадки не реагування слідчим, прокурором на клопотання, заявлені стороною захисту, рівно як і безпідставні, необґрунтовані відмови (повні чи часткові)

в задоволенні заявлених клопотань є проявами незаконності в діяльності сторони обвинувачення. Такі факти процесуальної діяльності слідчого, прокурора цілком можуть бути розцінені як протидія (не сприяння) сторони обвинувачення реалізації стороною захисту належного їй права щодо доказування (набуття нових доказів чи спростування доказів обвинувачення), що є явним порушенням принципу змагальності та свідчить про упереджене ставлення сторони обвинувачення до реалізації свої повноважень.

Звичайно, наведені та інші факти діяльності сторони обвинувачення в стадії досудового розслідування не є формалізованими негативними показниками для оцінки діяльності слідчого, прокурора з точки зору дотримання стандарту не-

упередженості. Адже лише їх сукупна, ситуативна (залежно від обставин конкретного кримінального провадження) оцінка компетентним суб'єктом (зокрема, суддею) може бути підставою для констатації упередженості сторони обвинувачення в розумінні ч. 2 ст. 9 КПК. Своєю чергою, наявність фактів здійснення слідчим, прокурором упередженого досудового розслідування в змозі суттєво вплинути на внутрішнє переконання судді, що буде формуватися у судових стадіях провадження на основі оцінки доказів обвинувачення з точки зору їх достовірності та достатності для ухвалення підсумкового судового рішення («поза розумним сумнівом» щодо винуватості особи у скоєнні злочину).

Hlynska N. Standards of impartiality of the prosecution in the sense of Article 9 (part 2) of the Criminal Procedure Code (CPC) of Ukraine: value and criteria

The article is devoted to the problem of normative and substantive content of the standard of impartiality of investigation by the investigator, the prosecutor of the circumstances of criminal proceedings. Objective investigation is one of the necessary conditions for a fair trial in the sense given by the European Convention on Human Rights and its enforcement. Due to estimated nature of the category of impartiality, the CPC does not provide a comprehensive list of its criteria. The analysis of law enforcement practice, in particular, the justification of investigating judges procedural decisions about challenges of the investigator and the prosecutor, indicates that such circumstances may be: the illegal actions of the prosecution participators during the pre-trial investigation; ignoring the demands of the defence participators, creating obstacles for the realization of the rights of defence, numerous violations of the law requirement about three-day term to consider the petition of the defence participator in accordance with article 220 of the CPC and to take one of the procedural decisions, prescribed by law, etc. The article considers only on several most commonly known on practice facts of the prosecution participator activities, which are negatively evaluated by the defence participators (defined as manifestations of investigator and prosecutor impartiality). These include, in particular, the facts of repeated prosecution participator acts or procedural decisions, such as: appeal from the same reasons to a court with a petition for the removal of a suspect from a position and applying a preventive measure; ignoring applications of individuals and / or legal person to recognize them as victims in criminal proceedings; ignoring the petition of the defence regarding the return of the temporary Take-Over Property, that hasn't been seized by investigating judge.

Keywords: *standard, impartiality, criteria of impartiality, objectivity of the prosecution side.*

Стаття надійшла до редакції журналу 18.03.2017 р.